

dosarul nr.2ra-1543/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (R. Pulbere)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, M. Moraru)

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Serghei Mocanu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Colesnicenco împotriva lui Serghei Mocanu cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Serghei Mocanu și s-a menținut hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediu Central,

c o n s t a t ă :

La 05 februarie 2016, Eugeniu Colesnicenco și Bădărău Maria s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Mocanu prin care au solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamanților a prejudiciului moral în mărime a câte 25 000 de lei pentru fiecare și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că prin decizia din 11 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Serghei Mocanu și a fost menținută hotărârea din 14 aprilie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de Mocanu Serghei împotriva reclamanților și a Ziarului de Gardă privind constatarea faptului că informația expusă în ediția nr.35 din 27 septembrie 2012 a Ziarului de Gardă în articolul „Un avocat cu mai multe victime” constituie minciuni, având scop defăimarea lui Serghei Mocanu.

Au menționat reclamanții că, durata îndelungată de examinare a cauzei menționate, și anume din data de 23 noiembrie 2012 până la 11 februarie 2015 s-a datorat lui Mocanu Serghei, fost avocat, cărui Uniunea Avocaților de două ori i-a retras licența.

Astfel, au notat că pe parcursul examinării cauzei pârâtul înjosea permanent participanții la proces, manifesta indiferență și aroganță față de toți care-l înconjura. Înjosindu-l pe judecător, Mocanu Serghei a depus plângere neobiectivă asupra acestuia în adresa Consiliului Superior al Magistraturii, a intentat în privința

reclamantului Colesnicenco Eugeniu un proces contravențional în temeiul art.69 alin.(1) din Codul contravențional, precum că în data ședinței de judecată din 07 februarie 2012, în incinta instanței de judecată, 1-a numit „bolnav de cap”, proces care ulterior a fost încetat. La fel, a bruscat-o și îmbrâncit-o pe reclamanta Bădărău Maria, numind-o „tâlăhărița societății”, ca în consecință, aceasta fiind grav speriată să fie transportată la spitalul de urgență.

Au mai notat că, Mocanu Serghei, este o persoană compromițătoare, dubioasă, neobiectivă, iar pe parcursul a celor șase ședințe de judecată a cauzat suferințe psihologice continue reclamantilor.

În drept, și-au întemeiat acțiunea pe prevederile art. 1398, 1416, 1422, 1423 din Codul civil, și au cerut admiterea acțiunii în sensul invocat.

Prin încheierea din 18 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central a fost admisă renunțarea Mariei Bădărău la acțiune și încetat procesul în partea ce ține de adresarea acesteia împotriva lui Mocanu Serghei cu privire la încasarea prejudiciului moral (f.d. 174-175).

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei, prin cererea înaintată în ședința de judecată din data de 07 martie 2017, Eugeniu Colesnicenco și-a completat cerințele acțiunii, micșorând totodată și quantumul pretenției, solicitând cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 de lei (f.d. 160-163, 170 verso).

În ședința de judecată din 18 mai 2017, Serghei Mocanu a solicitat încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Colesnicenco, a fost respinsă ca fiind depusă tardiv și a fost respinsă cererea depusă de Serghei Mocanu cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Serghei Mocanu și a fost menținută hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

În consolidarea soluțiilor sale, invocând prevederile art. 15, 17 din Legea cu privire la libertatea de exprimare din 23 octombrie 2010, instanțele de judecată au reținut că Eugeniu Colesnicenco aflând despre răspândirea informației calomnioase și jignitoare, precum și despre comportamentul inadecvat al pârâtului, urma în termen de 20 de zile, și anume din data de 11 februarie 2018, să i se adreseze cu cerere prealabilă. Însă, potrivit materialului probator, reclamantul s-a adresat pârâtului cu cerere prealabilă abia la 08 ianuarie 2016, adică aproximativ peste unsprezece luni din momentul răspândirii informației calomnioase și jignitoare, fără a solicita instanței repunerea în termenul de înaintare a cererii prealabile (f.d. 27). Prin urmare, reclamantul s-a adresat cu cerere de chemare în judecată cu depășirea termenului stabilit de lege (30 de zile din momentul primirii răspunsului la cererea prealabilă), și fără respectarea procedurii prealabile în termenul stabilit.

Referitor la cerința lui Serghei Mocanu cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanțele de judecată au conchis că, reprezentantul lui Serghei Mocanu, avocatul Aramă Ludmila, nu a prezentat vreun borderou sau calcul desfășurat al sumei solicitate drept onorariu, nu a indicat acțiunile efectuate în vederea acordării asistenței juridice, precum și timpul petrecut pentru efectuarea acestor acțiuni.

Mai mult decât atât, instanțele au constatat că Serghei Mocanu a exercitat un timp îndelungat profesia de avocat, prin urmare având în vedere complexitatea speței deduse judecării care nu este una înaltă, contractarea unui avocat nu a fost necesară, iar cheltuielile suportate nu au fost rezonabile ca mărime și realmente necesare.

La 05 iunie 2018, Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea respingerii cerinței privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care cerința înaintată să fie admisă integral.

În susținerea recursului înaintat, recurentul a menționat că instanțele de judecată eronat au respins cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, deoarece conform contractului de asistență juridică și bonului de plată, a suportat cheltuieli pentru asistența juridică, care conform art.96 din Codul de procedură civilă sunt reale, necesare și rezonabile.

La fel, a indicat că, quantumul cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, corespund Recomandării privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților.

Prin referința depusă la 24 iulie 2018, Eugeniu Colesnicenco a menționat că recursul declarat de către Serghei Mocanu este neîntemeiat și a solicitat respingerea acestuia.

Instanța de recurs constată că, decizia din data de 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău fost expediată participanților la proces în data de 13 aprilie 2018 (f.d. 216, V.I). Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, consideră recursul depus la data de 05 iunie 2018, în termen.

Prin încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Serghei Mocanu s-a considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea respingerii cererii cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, și în această parte de a emite o hotărâre nouă prin care cererea depusă de Serghei Mocanu privind încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei să fie admisă parțial, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Astfel, potrivit prevederilor art. 442 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, judecând recursul declarat de Serghei Mocanu, va verifica legalitatea deciziei din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 30 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediu Central, doar în partea recurată, cu privire la respingerea cererii depuse de Serghei Mocanu privind încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei.

Așadar, conform prevederilor art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit pct. 17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia Consiliului Uniunii avocaților din RM nr. 2 din 30 martie 2012, la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de către avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințele tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc., faptul în ce măsură munca avocatului în cauză respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, natura și durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză, alți factori, la discreția instanței.

Conform art.63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură nr.1260 din 19 iulie 2002, cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

La caz, se constată că în cadrul examinării prezentei cauzei în primă instanță, la 18 mai 2017, Serghei Mocanu a solicitat încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei.

Judecătoria Chișinău, sediul Central prin hotărârea din 30 mai 2017 a respins cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Colesnicenco împotriva lui Serghei Mocanu cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, și a respins cererea depusă de Serghei Mocanu cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 5000 de lei, soluție menținută prin decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția instanțelor ierarhic inferioare în partea respingerii

cererii depuse de Serghei Mocanu cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că, conform bonului de plată seria DAA, nr. 06292648 din 16 mai 2017 (f.d. 168, V. I), recurentul a achitat pentru asistență juridică suma de 5 000 de lei, însă la materialele cauzei nu se regăsește lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocatul stagiar Aramă Liudmila și a timpului aferent acestora, cu tariful și orarul, prin urmare instanța de recurs consideră parțial întemeiată cerința de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, ținând cont de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate în speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei (a participat numai la două ședințe de judecată, și anume din 18 mai 2018 (f.d. 179-180) și din 30 mai 2018 (f.d.181), timpul și munca depusă de avocat.

Prin urmare, reieșind din cele expuse, Colegiul consideră necesar a acorda lui Serghei Mocanu cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei, care în opinia instanței de recurs sunt, reale, necesare și rezonabile ca mărime.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, apreciază critic argumentele instanțelor ierarhic inferioare precum că Serghei Mocanu a exercitat un timp îndelungat profesia de avocat, și având în vedere complexitatea speței deduse judecării care nu este una înaltă, contractarea unui avocat nu a fost necesară, or indiferent de meseria sau funcția deținută, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar, drept garantat de art. 26 din Constituția Republicii Moldova.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Serghei Mocanu, a casa parțial decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediu Central în partea respingerii cererii depuse de Serghei Mocanu privind încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, și a pronunța în această parte o hotărâre nouă de admitere parțială a cererii, în rest, decizia instanței de apel a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Serghei Mocanu.

Se casează decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediu Central, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Colesnicenco împotriva lui Serghei Mocanu cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii cererii depuse de Serghei Mocanu cu privire la încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, și în această parte se emite o hotărâre nouă prin care:

Se admite parțial cererea depusă de Serghei Mocanu cu privire la încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco a cheltuielilor de asistență juridică.

Se încasează din contul lui Eugeniu Colesnicenco în beneficiul lui Serghei Mocanu cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 de lei.

În rest, cererea lui Serghei Mocanu cu privire la încasarea din contul lui Eugeniu Colesnicenco a cheltuielilor de asistență juridică, se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

Victor Burduh